

**PREVENIREA ȘI CONTRACARAREA TERORISMULUI
CONTEMPORAN CA IMPERATIV AL CONSOLIDĂRII
SISTEMULUI DE SECURITATE INTERNAȚIONALĂ**

Sanda TIMUȘ

CZU: 327.88

sanda.timus.st@gmail.com

The ever-expanding terrorism recognized as one of the most complicated and dangerous criminal manifestations, requires thorough multilateral studies related to its genesis, evolution, tactics and aims. Particular attention should be paid to the investigation of the peculiarities of its prevention and ensure the control of the work what was done in order to strengthen the international security system.

Terorismul este unul din cele mai complexe și mai periculoase fenomene sociale ale prezentului. Pe parcursul istoriei, acesta a traversat mai multe etape, îmbrăcând diverse forme și exteriorizându-se prin cele mai violente modalități. Terorismul a trecut demult dincolo de limitele naționale și a dobândit un caracter internațional, devenind un instrument eficient și spectaculos de intimidare și distrugere în disputa eternă și ireconciliabilă a diferitelor lumi, radical diferite una de cealaltă prin înțelegerea, conștientizarea și simțul vieții, normele sale morale sau cultura lor. Din cauza specificului metodelor utilizate și consecințelor produse, terorismul amenință atât ordinea și stabilitatea internă a statului, cât și securitatea internațională, pentru care motiv necesită luarea unor măsuri imediate de curmare. Principalele ținte ale impactului terorismului internațional sunt securitatea internă și externă a unei țări sau grupuri de state, fundamentele constituționale ale sistemului lor social și de stat, iar principalele obiective sunt perturbarea puterii statului, care provoacă daune economice semnificative și destabilizează situația militar-politică. Pericolul social și politic crescând al terorismului impune importanța elaborării și adoptării unor măsuri juridice și extrajuridice pentru anihilarea factorilor care îl generează.

Sporirea continuă a violenței actelor teroriste și producerea unui număr tot mai mare de victime aduc în prim-plan măsurile de prevenire și curmare prealabilă a acestui gen de activitate. Din acest motiv, asemenea acțiuni ca prevenirea și contracararea terorismului, lichidarea consecințelor, anchetarea actelor teroriste, căutarea persoanelor care le-au

pregătit și săvârșit reprezintă setul de bază de acțiuni ale unui stat, ale unui actor internațional pentru a asigura siguranța internațională.

Dreptul internațional modern a elaborat o serie de convenții internaționale cu caracter universal și regional, care, în baza unor criterii clare, stabilesc drept subiect al reglementării sale juridice cooperarea reciprocă a statelor în lupta împotriva terorismului internațional.

Conceptul de „terorism” a apărut în dicționare abia la sfârșitul secolului XVIII, chiar dacă această noțiune era cunoscută de omenire încă de la începuturile istoriei. Încă de atunci, violența era calea aleasă cel mai des pentru realizarea unui scop politic. Violența putea fi îndreptată atât împotriva membrilor unor elite, pretendenți la putere, cât și împotriva populației în scopul de a o supune [1, p.13]. În timp, terorismul a evoluat foarte mult, înglobând cele mai diverse și numeroase forme, de la mișcări religioase la revolte politice și chiar răscoale sociale.

Combaterea terorismului include două componente principale: anti-terorismul – în scopul reducerii vulnerabilității față de acțiunile teroriste, și contraterorismul – măsuri cu caracter activ și ofensiv, luate în scopul prevenirii, descurajării și ca replică față de actele de terorism.

Măsurile antiteroriste au scopul să identifice și să reducă riscul pierderilor de vieți omenești și distrugerilor de bunuri ca urmare a atentatelor teroriste, să asigure dezvoltarea procedurilor pentru a detecta și a descuraja acțiunile teroriste planificate înainte ca acestea să fie declanșate, reducând probabilitatea unor astfel de evenimente.

Toate măsurile de contraterorism necesită personal calificat, special antrenat în acest scop, în măsură să poată aplica în timp scurt planurile concepute în scopul exclusiv al combaterii și contracarării efectelor acțiunilor teroriste [2, p.136]. Un interes deosebit prezintă rolul care revine statului în cazul săvârșirii unor infracțiuni cu caracter terorist.

În general, în cazul săvârșirii unor infracțiuni pe teritoriul statului sau în privința cetățenilor acestuia, statul intervine, prin autoritatea sa exclusivă, pentru a menține ordinea publică și a restabili echitatea socială. În cazul terorismului, în afară de cele menționate, statul, în majoritatea cazurilor, apare involuntar în postură de „parte” a conflictului, deoarece practic întotdeauna, pretențiile, obiectiile sau revendicările sunt adresate statului sau anumitor organe ale acestuia, astfel încât statul este atras direct în conflict, fiind nevoit să intervină într-un mod specific, comparativ cu cazurile săvârșirii altor tipuri de infracțiuni [3, p.72].

Rolul statului în activitatea de combatere și contracarare a terorismului este: de a proteja persoana și societatea împotriva terorismului; de a preveni, depista, curma activitatea teroristă și de a atenua urmările acesteia; de a depista și elimina cauzele și condițiile de desfășurare a activității teroriste. În ultimii ani, amenințările de securitate au evoluat dramatic și nu se mai limitează la granițele naționale.

Noile rețele criminale tind să fie interconectate și organizate, iar liniile dintre crimă și terorism au devenit estompate. Lupta împotriva terorismului a luat o dimensiune globală și a devenit una dintre prioritățile principale ale comunității internaționale. Distructivitatea acestei crime a început să fie din ce în ce mai pronunțată, iată de ce această problemă a ajuns în centrul atenției organizațiilor internaționale, necesitând o acțiune multilaterală coordonată.

Organizațiile internaționale răspund la aceste amenințări transnaționale cu diverse strategii cuprinzătoare care se concentrează pe combaterea terorismului, dar și cu măsuri concrete pentru consolidarea capacității statelor de a preveni și combate acest flagel [4].

În Republica Moldova, activitatea de prevenire și combatere a terorismului este exercitată de un șir de organe cu competențe în domeniu.

Principala autoritate responsabilă de organizarea activității de combatere a terorismului și de asigurarea acesteia cu forțele, mijloacele și resursele necesare este Guvernul, iar întreaga activitate de prevenire și combatere a terorismului este coordonată de Președintele Parlamentului Republicii Moldova. Autoritățile cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii terorismului sunt: Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova; Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Ministerul Economiei și Infrastructurii; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene; Procuratura Generală; Serviciul de Protecție și Pază de Stat; Serviciul Vamal; Agenția Servicii Publice; Agenția Națională de Reglementare a Activităților Nucleare și Radiologice; Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției; Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor al Centrului Național Anti-corupție [5].

Pentru a putea dezvolta și extinde participarea țării la combaterea terorismului după cum este prevăzut în Strategia de Securitate Națională, în Strategia militară și Strategiile operaționale ale categoriilor de forțe ale armatei, este necesară elaborarea doctrinei acționale specifică

acestui domeniu, dar și constituirea și pregătirea elementelor Forțelor Speciale. Armatele care au în componență asemenea forțe, au ca principală misiune prevenirea, descurajarea, dar și răspunsul la acțiunile teroriste. În afară de aceasta, în contextul ultimelor evenimente pe plan mondial, ar fi bine-venită actualizarea Strategiei Securității Naționale a Republicii Moldova, dar și a Concepției Securității Naționale.

Referințe:

1. ARĂDĂVOAICE, Gh., DIESCU, D., NIȚĂ, L. *Terorism, antiterorism, contraterorism. Istoric, actualitate, perspective*. București: Antet, 1997. 384 p.
2. BALAN, O., BEȘLEAGĂ, G. *Terorism și antiterorism*. Chișinău: Acad. „Ștefan cel Mare” a MAI al RM, 2002. 140 p.
3. CUȘNIR, V. Conceptul securității publice. Poliția și securitatea publică. În: *Materialele conferinței științifico-practice* din 09 decembrie 2002. Chișinău, 2003. 150 p.
4. CIUFLEA, T. Structurile și organismele europene cu rol de prevenire și combatere a terorismului. În: *Intelligence*, 2010 [accesat 03.04.2020]. Disponibil: <https://intelligen-ce.sri.ro/structurile-si-organismele-europene-cu-rol-de-prevenire-si-combatere-terorismului/>
5. Legea nr. 120 din 21-09-2017 cu privire la prevenirea și combaterea terorismului, cap.II, art.6. În: *Monitorul Oficial*, nr. 364-370 art. 614 [accesat 23.03.2020]. Disponibil: <http://www.parlament.md/LegislationDocument.aspx?Id=7bc46aae-c3fc-4a86-8e1f-ac6668cceb9f>